

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 446/2016 -14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpenej advokátom Mgr. Bc. Markom Figurom, Advokátska kancelária, Žriedlová 3, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 7 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 3, čl. 36 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 12 Cpr 2/2012 z 2. júla 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7 CoPr 5/2014 z 30. apríla 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ], o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. augusta 2015 doručená sťažnosť sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa

čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 7 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 3, čl. 36 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 12 Cpr 2/2012 z 2. júla 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 CoPr 5/2014 z 30. apríla 2015 (ďalej len „namietané rozhodnutia“).

2. Z obsahu sťažnosti a predložených príloh vyplynulo, že Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre (ďalej len „zamestnávateľ“ alebo „odporca“) jej doručila 28. júla 2005 výpoveď v zmysle § 49 ods. 6 zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce (ďalej len „Zákonník práce“) v znení účinnom ku dňu skončenia pracovného pomeru. Sťažovateľka s výpoveďou nesúhlasila a listom z 1. septembra 2005 zamestnávateľovi oznámila, že trvá na ďalšom zamestnaní. Žalobou z 5. októbra 2005 sa na okresnom súde domáhala neplatnosti skončenia pracovného pomeru. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 15 C 195/2005 z 11. februára 2011 rozhodol, že skončenie pracovného pomeru výpoveďou je neplatné. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 28. júna 2011. Dňa 4. júla 2011 bola sťažovateľke doručená zo strany zamestnávateľa výzva na nastúpenie do zamestnania.

3. Sťažovateľka si 31. augusta 2011 uplatnila na okresnom súde nárok na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru za obdobie od 2. septembra 2005 do 30. júna 2011 v sume 10 473,69 €, podaním zo 6. februára 2014 a vyjadrením na pojednávaní 19. mája 2014 upravila výšku nároku na 56 541,49 €. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že nárok za obdobie od 2. septembra 2005 do 31. júla 2008 vo výške 24 630,59 € bol premlčaný (sťažovateľka vzala po vznesení námietky premlčania odporcom v tomto rozsahu návrh späť, pozn.). Vo veci samej rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 12 Cpr 2/2012 z 2. júla 2014 tak, že konanie v časti o zaplatenie náhrady mzdy za obdobie od 2. septembra 2005 do 31. júla 2008 vo výške 24 630,59 € zastavil na základe späťvzatia návrhu sťažovateľkou a návrh v časti o zaplatenie náhrady mzdy za obdobie od 1. augusta 2008 do 30. júna 2011 vo výške 31 910,93 € zamietol. Dôvodom zamietnutia zvyšku nároku sťažovateľky bolo, že nárok na náhradu mzdy za obdobie od 1. augusta 2008 do apríla 2011 bol premlčaný. Nárok na náhradu mzdy za mesiace máj a jún 2011 okresný súd

sťažovateľke nepriznal s odkazom na § 79 ods. 2 Zákonníka práce. Proti výroku o zamietnutí podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd tak, že v napadnutej zamietajúcej časti rozsudok okresného súdu potvrdil.

Krajský súd v odvolacom konaní posúdil sťažovateľkou uplatnené nároky takto:

- nárok v rozsahu 24 786,83 € za obdobie od 1. augusta 2008 do 30. apríla 2011 v takom rozsahu, ktorý si sťažovateľka dodatočne uplatnila až 19. mája 2014 (t. j. po uplynutí trojročnej premlčacej lehoty), považoval za premlčaný,

- nárok v rozsahu 6 124,10 € za obdobie od 1. augusta 2008 do 30. apríla 2011 v takom rozsahu, ktorý si sťažovateľka uplatnila v pôvodne podanej žalobe dňa 30. augusta 2011, a za obdobie mesiacov máj až jún 2011 premlčaný nebol.

Krajský súd však vyhovel návrhu zamestnávateľa na nepriznanie nároku na náhradu mzdy za obdobie presahujúce deväť mesiacov podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce. Podľa názoru krajského súdu deväťmesačné obdobie, za ktoré patril sťažovateľke zákonný (minimálny) nárok na náhradu mzdy, trvalo od 2. septembra 2005 do 2. júna 2006. Nárok na náhradu mzdy za toto obdobie považoval krajský súd za premlčaný. Sťažovateľkin nárok na náhradu mzdy za obdobie od 1. augusta 2008 do 30. júna 2011 vyhodnotil ako náhradu mzdy za čas presahujúci deväť mesiacov, a preto bolo namieste zaoberať sa žiadosťou zamestnávateľa o jeho nepriznanie.

4. Podľa sťažovateľky jej nárok premlčaný nebol, keďže konaniu o náhradu mzdy predchádzalo konanie o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, ktoré založilo podmienky na prerušenie premlčania nároku na náhradu mzdy. Zásadné pochybenie okresného súdu vidí sťažovateľka v tom, že jej podanie, ktoré bolo mu doručené 6. februára 2014, okresný súd nevyhodnotil ako zmenu návrhu na začatie konania. Okresný súd mal vychádzať z obsahu podania, z ktorého je zrejmé, že sťažovateľka spresnila svoj návrh v tam uvedenom rozsahu.

Podľa návrhu sťažovateľky je námietka premlčania uplatnená zamestnávateľom aj v rozpore s dobrými mravmi, keďže sledovala nelegitímny cieľ, a to zabrániť zamestnávaniu sťažovateľke, resp. zabrániť poberaniu náhrady mzdy.

5. Sťažovateľka namietala arbitrárne (svojvoľné) posúdenie súdov spočívajúce v nesprávnej aplikácii ustanovenia § 79 ods. 2 Zákonníka práce účinného v čase podania výpovede. V prvom rade nepovažovala za správne, že súdy toto ustanovenie, podľa ktorého *„ak celkový čas, za ktorý by sa mala zamestnancovi poskytnúť náhrada mzdy, presahuje deväť mesiacov, môže súd na žiadosť zamestnávateľa jeho povinnosť nahradiť mzdu za čas presahujúci deväť mesiacov primerane znížiť, prípadne náhradu mzdy zamestnancovi vôbec nepriznať...“*, vykladali tak, že ide o prvých deväť mesiacov, počas ktorých by sťažovateľke bolo možné priznať náhradu mzdy (t. j. deväť mesiacov od 1. septembra 2005 do 1. júna 2006). Podľa sťažovateľky ide o nárok ako taký, ktorý nie je viazaný na splatnosť prvej splátky mzdy. Podľa názoru sťažovateľky je rozsudok okresného súdu arbitrárny aj vzhľadom na jeho zmätočnosť, keďže na jednej strane odkazuje na právnu úpravu pred novely účinnej od 1. januára 2013, no na posúdenie dôvodnosti zníženia, resp. nepriznania náhrady mzdy aplikuje úpravu zavedenú práve touto novelou.

V súvislosti s aplikáciou ustanovenia § 79 ods. 2 Zákonníka práce sťažovateľka uviedla, že okresnému súdu jednoznačne preukázala, že bola zamestnaná u iného zamestnávateľa, aktívne si hľadala prácu, avšak túto v rámci jej profesie nebolo možné nájsť.

6. Sťažovateľka ďalej namietala, že konajúce súdy napriek jej návrhu nenariadili znalecké dokazovanie s cieľom stanoviť správnu výšku náhrady mzdy a o jej návrhu ani procesne nerozhodli. V ústavnej sťažnosti sťažovateľka poukázala aj na nesprávny postup súdov, keď nereagovali v situácii, keď Slovenská republika nesprávne implementovala smernicu Rady 97/81/ES z 15. decembra 1997 o rámcovej dohode o práci na kratší pracovný čas uzatvorenej medzi organizáciami UNICE, CEEP a EKOS (ďalej len „smernica“). Sťažovateľka namietala aj porušenie práva na zákonného sudcu, keďže v deň vyhlásenia rozsudku krajského súdu 30. apríla 2015 boli dve predsedníčky senátu, čo vzbudzuje pochybnosti o riadnom plnení rozvrhu práce.

7. V súlade s už uvedeným sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], štátny občan SR vyplývajúce z čl. 1 ods. 1, 2 Ústavy SR, čl. 7 ods. 2 čl. 46 ods. 1 Ústavy SR na súdnu ochranu, článku 20 ods. 1 Ústavy SR, čl. 35 ods. 3 Ústavy SR, článku 36 Ústavy SR, článku 48 ods. 1, 2 Ústavy SR ako i čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd na spravodlivý proces rozsudkom Okresného súdu Nitra č. k. 12 Cpr/2/2012-359 zo dňa 02. 07. 2014 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre, č. k. 7CoPr/5/2014-438 zo dňa 30. 04. 2015 porušené bolo.

Rozsudok Okresného súdu Nitra č. k. 12Cpr/2/2012-359 zo dňa 02. 07. 2014 a Rozsudok Krajského súdu v Nitre, č. k. 7CoPr/5/2014-438 zo dňa 30. 04. 2015 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Nitra na ďalšie konanie.

Krajský súd v Nitre je povinný do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky zaplatiť finančné zadosťučinenie sťažovateľke vo výške 56.541,49 EUR (slovom päťdesiatšesťtisícpäťstoštyridsaťjeden eur a štyridsaťdeväť centov) na účet Sťažovateľky.

Krajský súd v Nitre je povinný uhradiť Sťažovateľke trovy konania vo výške 296,44 EUR bez DPH, 355,73 EUR s DPH, DPH vo výške 59,29 EUR (2 úkony po 139,83 € a 2x paušál po 8,39 €), a to do 15 dní od doručenia tohto nálezu na účet jej právneho zástupcu.“

8. Sťažovateľka zároveň žiada odložiť vykonateľnosť rozsudku krajského súdu sp. zn. 7 CoPr 5/2014 z 30. apríla 2015 z dôvodu jeho previazania s rozhodovaním okresného súdu o trovách konania. Sťažovateľka zastáva názor, že ak vykonateľnosť odložená nebude, okresný súd ju vzhľadom na výsledok doterajších rozhodnutí zaviazne na úhradu trov konania.

II.

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

12. Podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

13. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy je Slovenská republika zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 1 ods. 2 ústavy Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.

14. Podľa čl. 7 ods. 2 ústavy Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

15. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy má každý právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

16. Podľa čl. 35 ods. 3 ústavy majú občania právo na prácu. Štát v primeranom rozsahu hmotne zabezpečuje občanov, ktorí nie z vlastnej viny nemôžu toto právo vykonávať. Podmienky ustanoví zákon.

17. Podľa čl. 36 ústavy majú zamestnanci právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä a) právo na odmenu za vykonanú prácu, dostatočnú na to, aby im umožnila dôstojnú životnú úroveň, b) ochranu proti svojvoľnému prepúšťaniu zo zamestnania a diskriminácii v zamestnaní, c) ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, d) najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, e) primeraný odpočinok po práci, f) najkratšiu prípustnú dĺžku platenej dovolenky na zotavenie, g) právo na kolektívne vyjednávanie.

18. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

19. Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy má každý právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietrahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

III.

21. Podstatou sťažnosti sťažovateľky je tvrdenie, že okresný súd a krajský súd nesprávne vyhodnotili premlčanie jej nároku na náhradu mzdy, keď neaplikovali fikciu existencie návrhu na priznanie náhrady mzdy v čase podania návrhu na určenie neplatnosti výpovede, a nesprávne vyhodnotili jej podanie zo 6. februára 2014. Okresný súd a krajský súd podľa sťažovateľky arbitrárne vykladali ustanovenia § 79 ods. 2 Zákonníka práce v otázke zníženia, resp. nepriznania nároku na náhradu mzdy za čas presahujúci deväť mesiacov. Rozhodnutia oboch súdov považuje sťažovateľka za arbitrárne aj z dôvodu zmätočnosti. Sťažovateľka namietala porušenie práva na zákonného sudcu postupom krajského súdu pri vyhlasovaní rozsudku.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 7 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 3, čl. 36, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím okresného súdu sp. zn. 12 Cpr 2/2012 z 2. júla 2014

22. Ústavný súd pripomína, že podľa čl. 127 ústavy rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (princíp subsidiarity). Sťažovateľka mala právo podať proti namietanému rozsudku okresného súdu odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Toto svoje právo aj využila. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaní sťažovateľky proti rozhodnutiu okresného súdu v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti namietajúcej rozsudok okresného súdu sp. zn. 12 Cpr 2/2012 z 2. júla 2014 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 7 CoPr 5/2014 z 30. apríla 2015

23. V súvislosti s tvrdením sťažovateľky, že všeobecné súdy nepostupovali správne, keď neaplikovali fikciu existencie návrhu na priznanie náhrady mzdy súčasne s podaním návrhu na určenie neplatnosti výpovede (konanie vedené pred okresným súdom pod sp. zn. 15 C 195/2005 na základe žaloby sťažovateľky z 5. októbra 2005, pozn.), ústavný súd uvádza, že z obsahu listín tvoriacich prílohy ústavnej sťažnosti ani z vyžiadaného odvolania nevyplýva, že sťažovateľka uvedenú skutočnosť namietala aj v samotnom odvolaní, ktorým napadla rozsudok okresného súdu sp. zn. 12 Cpr 2/2012 z 2. júla 2014.

Z uvedeného dôvodu krajský súd v odvolacom konaní vzhľadom na § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku nemohol prvostupňové súdne rozhodnutie na podklade tejto námietky preskúmať ani sa s ňou vysporadúvať. Uvedené platí aj pre námietku sťažovateľky týkajúcu sa pochybenia súdov, ktoré nereagovali v situácii, keď Slovenská republika nesprávne implementovala smernicu.

24. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej v prípade, ak sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, ale nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04, IV. ÚS 266/08, II. ÚS 399/2014).

25. Z uvedených dôvodov ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu sťažostnej námietky založenej na tvrdení, že krajský súd nepostupoval správne, keď neaplikoval fikciu existencie návrhu na priznanie náhrady mzdy súčasne s podaním návrhu na určenie neplatnosti výpovede (konanie vedené pred okresným súdom pod sp. zn. 15 C 195/2005 na základe žaloby sťažovateľky z 5. októbra 2005, pozn.) a v dôsledku toho nesprávne vyhodnotil nárok sťažovateľky na náhradu škody ako premlčaný, a na tvrdení o nesprávnom postupe súdov v súvislosti s nesprávnou implementáciou smernice.

26. Ústavný súd sa už v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 482/2013 zaoberal otázkou premlčania nároku na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru podľa zákona č. 65/1965 Zb. Zákonník práce účinného do 30. júna 2001. Ústavný súd uvádza, že podľa ustanovení § 61 ods. 1 Zákonníka práce z roku 1965 aj § 79 ods. 1 Zákonníka práce v znení účinnom do 31. augusta 2007 (kedy bola výpoveď doručená sťažovateľke, pozn.) patrí zamestnancovi náhrada mzdy vo výške priemerného zárobku odo dňa, keď oznámil zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnávaní. Prijatím nového Zákonníka práce nedošlo k zmene začiatku plynutia premlčacej doby na uplatnenie nároku na náhradu mzdy. Z uvedeného dôvodu možno aj v prípade sťažovateľky odkázať na právny názor ústavného súdu vyslovený v uznesení sp. zn. III. ÚS 483/2013 z 29. októbra 2013. Premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru začne plynúť od jej splatnosti bez ohľadu na to, či v tej dobe už bolo v konaní o neplatnosti rozvázovacieho právneho úkonu rozhodnuté.

27. V súvislosti s námietkou sťažovateľky, že krajský súd nesprávne vyhodnotil premlčanie nároku sťažovateľky na náhradu mzdy, keď nesprávne vyhodnotil jej podanie zo 6. februára 2014, ústavný súd konštatuje, že uvedená námietka bola obsiahnutá v odvolaní sťažovateľky podanom proti napadnutému rozsudku okresného súdu a krajský súd na ňu reagoval.

Krajský súd v rozsudku sp. zn. 7 CoPr 5/2014 z 30. apríla 2015 v podstatnom uviedol, že vzhľadom na obsah podania sťažovateľky, ktoré bolo súdu doručené 6. februára 2014, v ktorom uviedla, že má záujem na uzavretí dohody, prípadne zmiery s odporcom, posúdil tento písomný prejav ako návrh na uzatvorenie mimosúdnej dohody adresovaný odporcovi prostredníctvom súdu. Až na pojednávaní konanom 19. mája 2014 sťažovateľka právne relevantným prejavom navrhla zmenu petitu. Z uvedeného dôvodu treba 19. máj 2014 považovať za dátum uplatnenia nároku na zaplatenie náhrady mzdy v sume 46 067,80 € (56 541,49 € – 10 473,69 €) z titulu náhrady mzdy za obdobie od 2. septembra 2005 do 30. júna 2011.

„Z dôvodu, že navrhovateľka vzala návrh na začatie konania za obdobie od 2. 9. 2005 do 31. 7. 2008 vo výške 24.630,56 eur späť predmetom konania zostal nárok na náhradu mzdy vo výške 31.910,93 eura za obdobie od 1. 8. 2008 do 30. 6. 2011.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že časť nároku predstavujúceho žalovanú sumu 31.910,93 eura uplatnila navrhovateľka už v pôvodnom návrhu zo dna 31. 8. 2011 a ďalšiu časť dňa 19.5.2014, kedy rozšírila pôvodne podaný návrh... odvolací súd prijal záver, že z uplatnenej sumy 31.910,93 eura, ktorá je predmetom tohto konania nie je premlčaná suma 6.124,10 eura (5.239,50 + 884,60). Zvyšok t.j. sumu 25.786,83 eura navrhovateľka uplatnila po uplynutí trojročnej premlčacej doby, a pretože odporca sa premlčania dovoľal, súd mu nemohol takto uplatnenú sumu priznať.“

28. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namietala, že krajský súd arbitrárne vyložil ustanovenia § 79 ods. 2 Zákonníka práce v súvislosti s nepriznaním náhrady mzdy za čas presahujúci deväť mesiacov. Nesúhlasila s názorom krajského súdu, že lehota deviatich mesiacov začína plynúť počnúc prvou splátkou mzdy, a pri posudzovaní splnenia podmienok pre zníženie, resp. nepriznanie, nároku na náhradu mzdy sťažovateľka namietala s tým súvisiace hodnotenie dôkazov. Rozhodnutia oboch súdov považuje sťažovateľka za arbitrárne aj z dôvodu zmätočnosti. Podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce (v znení účinnom do 31. augusta 2007, t. j. v čase doručenia výpovede) ak celkový čas, za ktorý by sa mala zamestnancovi poskytnúť náhrada mzdy, presahuje deväť mesiacov, môže súd na žiadosť zamestnávateľa jeho povinnosť nahradiť mzdu za čas presahujúci deväť mesiacov primerane znížiť, prípadne náhradu mzdy zamestnancovi vôbec nepriznať; súd pri svojom rozhodovaní prihliadne najmä na to, či zamestnanec bol v tomto čase zamestnaný u iného zamestnávateľa, akú prácu tam vykonával a aký zárobok dosiahol alebo z akého dôvodu sa do práce nezapojil.

29. Krajský súd v odôvodnení rozsudku sp. zn. 7 CoPr 5/2014 z 30. apríla 2015 vo vzťahu odvolacej námietke sťažovateľky týkajúcej sa nesprávnej aplikácie § 79 ods. 2 Zákonníka práce súdom prvého stupňa uviedol:

„Navrhovateľke vzniklo právo na náhradu priemernej mzdy odo dňa, keď oznámila zamestnávateľovi, že trvá na ďalšom zamestnaní, až do času, keď jej zamestnávateľ

umožní pokračovať v práci alebo ak súd rozhodne o skončení pracovného pomeru (§ 79 ods. 1 ZP).

Súd prvého stupňa správne postupoval, keď za obdobie po uplynutí zákonného nároku na náhradu mzdy, ktoré trvalo t.j. najskôr od 2. 9. 2005 do 2. 6. 2006 skúmal, či sú splnené zákonné podmienky na to, aby povinnosť zamestnávateľa nahradiť mzdu za čas presahujúci deväť mesiacov primerane znížil, prípadne náhradu mzdy navrhovateľke vôbec nepriznal.

Navrhovateľka s ohľadom na čiastočné premlčanie uplatneného nároku žiadala po čiastočnom späťvzati návrhu priznať nárok na náhradu mzdy od 1. 8. 2008 do 30. 6. 2011, čo je nesporne niekoľko rokov po uplynutí zákonného deväťmesačného nároku. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvého stupňa správne uviedol, že čas deviatich mesiacov sa posudzuje od vzniku nároku (ako je tento upravený v zákonníku práce) a nie od skutočného dátumu, od kedy si odporkyňa nárok uplatnila a to bez ohľadu na to, že bola odporcom vznesená námietka premlčania...

Pretože súd prvého stupňa nezistil žiadny vážny dôvod, pre ktorý sa navrhovateľka po viac ako troch rokoch od uloženia výpovede do riadneho pracovného pomeru nezapojila, správne postupoval, keď vyhovel žiadosti odporcu a náhradu mzdy navrhovateľke podľa § 79 ods. 2 ZP vôbec nepriznal.

K dôvodom, ktoré uviedla navrhovateľka v podanom odvolaní ohľadne použitia novej právnej úpravy ust. § 79 ods. 2 ZP súdom prvého stupňa odvolací súd uvádza, že súd prvého stupňa správne aplikoval a aj citoval ust. § 79 ods. 2 ZP v znení účinnom ku dňu uloženia výpovede. Iba na vysvetlenie, z akého dôvodu považoval priznanie náhrady mzdy navrhovateľke v rozpore s dobrými mravmi poukázal i na novú právnu úpravu, ktorá už limituje možnosť poskytnúť zamestnancovi v prípade neplatného skončenia pracovného pomeru náhradu mzdy na 36 mesiacov.“

30. Sťažovateľka namietala, že konajúce súdy napriek jej návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania s cieľom stanoviť správnu výšku náhrady mzdy nenariadili znalecké dokazovanie a o jej návrhu ani procesne nerozhodli. Vo vzťahu k tejto námietke ústavný súd uvádza, že výška nároku ani spôsob jeho výpočtu neboli sporné, dôvodom zamietnutia žaloby bolo premlčanie nároku a vyhovenie žiadosti zamestnávateľa podľa § 79

ods. 2 Zákonníka práce. Ústavný súd nevidí dôvod, prečo by malo dôjsť k znaleckému dokazovaniu.

31. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, III. ÚS 541/2013). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú. Článok 6 ods. 1 dohovoru však nemožno chápať tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument, pričom odvolací súd sa pri zamietnutí odvolania môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (García Ruiz proti Španielsku z 21. 1. 1999).

32. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. II. ÚS 399/2010, IV. ÚS 51/2011).

Ústavný súd nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo rozhodnutím (opatrením alebo iným

zásahom) došlo k porušeniu základného práva alebo základnej slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli so zreteľom na skutkový stav zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (podobne aj IV. ÚS 43/04). Ústavnoprávnou požiadavkou je tiež to, aby všeobecnými súdmi vydané rozhodnutia boli riadne, zrozumiteľné a logicky odôvodnené.

33. Po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu so zreteľom na dôvody, ktoré sťažovateľka uviedla v predmetnej sťažnosti, ústavný súd nezistil taký jeho výklad a aplikáciu ustanovení Zákonníka práce a Občianskeho zákonníka, ktoré by mohli vyvolať účinky nezlučiteľné s uvedeným označeným čl. 46 ods.1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľka namieta.

V súvislosti s námietkou premlčania bolo podľa obsahu sťažnosti medzi krajským súdom a sťažovateľkou sporné posúdenie jej podania doručeného okresnému súdu 6. februára 2014 a jeho vplyv na plynutie premlčacej doby. Krajský súd posúdil tento písomný prejav navrhovateľky ako návrh na uzatvorenie mimosúdnej dohody, prípadne zmieru adresovaný odporcovi prostredníctvom súdu. Až na pojednávaní konanom 19. mája 2014 sťažovateľka právne relevantným prejavom navrhla zmenu petitu, t. j. jeho rozšírenie na sumu 56 541,49 € z titulu náhrady mzdy za obdobie od 2. septembra 2005 do 30. júna 2011.

Krajský súd nepovažoval za premlčanú tú časť nároku sťažovateľky na náhradu mzdy, ktorú uplatnila včas, t. j. 31. augusta 2011. Napriek tomu sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že včas uplatnený nárok nemožno sťažovateľke priznať z dôvodu naplnenia zákonných podmienok uvedených v § 79 ods. 2 Zákonníka práce pre nepriznanie náhrady mzdy, ktorých sa odporca v konaní dovolal. Ako vyplýva z citovaného odôvodnenia rozsudku, krajský súd svoje rozhodnutie založil na právnom názore, podľa ktorého aplikované ustanovenie § 79 ods. 2 Zákonníka práce možno vykladať tak, že súd môže vyhovieť žiadosti odporcu na zníženie, resp. nepriznanie náhrady mzdy presahujúcej deväť mesiacov, ak zistí, že navrhovateľka sa v rozhodnom období bez vážneho dôvodu nezapojila do práce a že čas deviatich mesiacov sa posudzuje od vzniku nároku, a nie od

skutočného dátumu, odkedy si sťažovateľka nárok uplatnila, a to bez ohľadu na to, že bola odporcom vznesená námietka premlčania. V odôvodnení svojho rozsudku následne rekapituloval dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa a na základe jeho výsledkov dospel k záveru, že ak sa sťažovateľka bez vážneho dôvodu ani po troch rokoch od uloženia výpovede nezapojila do riadneho pracovného pomeru, súd prvého stupňa správne vyhovel žiadosti odporcu o nepriznanie náhrady mzdy sťažovateľke. Súd prvého stupňa bol okrem iného toho názoru, že priznanie náhrady mzdy za obdobie presahujúce 36 mesiacov by bolo v rozpore s dobrými mravmi.

34. Najvyšší súd vo svojom uznesení sp. zn. 6 Cdo 157/2010 zo 14. septembra 2011 vo vzťahu k výkladu § 79 ods. 2 Zákonníka práce uviedol, že *„hodnotová zmena v právnom poriadku mala za následok zmenu významu normatívneho textu (právneho pravidla) obsiahnutého v ustanovení § 79 ods. 2 Zákonníka práce, ktoré treba vykladať tak, že súd môže na žiadosť zamestnávateľa náhradu mzdy za čas presahujúci deväť mesiacov primerane znížiť, prípadne vôbec nepriznať len výnimočne, a to v prípadoch, ak výkon práva na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru, zaručeného ustanovením § 79 ods. 1 Zákonníka práce, by bol v rozpore s dobrými mravmi v zmysle čl. 2 Zákonníka práce“*. Z odôvodnenia rozsudku okresného súdu, s ktorým sa stotožnil aj krajský súd, vyplýva, že okresný súd pri posudzovaní žiadosti zamestnávateľa o zníženie, resp. nepriznanie, nároku na náhradu mzdy za čas presahujúci deväť mesiacov prihliadal aj na čl. 2 základných zásad Zákonníka práce, keď skúmal súlad nároku na náhradu mzdy s dobrými mravmi. Vychádzal pritom zo znenia § 79 ods. 2 Zákonníka práce účinného do 31. augusta 2007, kedy citované ustanovenie obsahovalo podmienky, na ktoré súd pri rozhodovaní o žiadosti zamestnávateľa prihliada (či bol zamestnanec zamestnaný u iného zamestnávateľa, akú prácu tam vykonával a aký zárobok dosiahol, z akého dôvodu sa do práce nezapojil).

35. Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľkou namietaný rozsudok krajského súdu obsahuje dostatok skutkových, a najmä právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by

bola popretím ich podstaty a zmyslu. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol východiská, na základe ktorých postupoval v danej veci, jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom sa vyrovnal so skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré boli pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, pričom výklad a aplikácia dotknutých ustanovení právnych predpisov boli vykonané ústavne súladným spôsobom. Ústavný súd pripomína, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka konania a ak tento v konečnom dôsledku nie je úspešný, za predpokladu, že napadnuté rozhodnutie súdu je v súlade s objektívnym právom.

36. Pretože napadnutý rozsudok krajského súdu v ničom nesignalizuje možnosť porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, dôvodnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, ústavný súd sťažnosť sťažovateľky pre porušenie jej práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 7 CoPr 5/2014 z 30. apríla 2015 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu sp. zn. 7 CoPr 5/2014 z 30. apríla 2015

37. Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že v deň vyhlásenia rozsudku, t. j. 30. apríla 2015, pojednávali dve predsedníčky toho istého senátu krajského súdu, čo podľa jej názoru vzbudzuje pochybnosti o riadnom plnení rozvrhu práce. Sťažovateľka je toho názoru, že v súvislosti s prerokúvaním a rozhodovaním o jej veci na krajskom súde bolo zasiahnuté do jej práva na zákonného sudcu.

38. Z úvodnej časti rozsudku krajského súdu sp. zn. 7 CoPr 5/2014 z 30. apríla 2015 vyplýva, že senát krajského súdu bol zložený z predsedníčky JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Sidónie Sládečkovej. Z rozvrhu práce krajského súdu na rok 2015 vydaného pod sp. zn. Spr 1504/14 dostupného na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky v časti C Tabuľková forma výkonu

súdnicstva je uvedené zloženie senátu „7CoPr“: „Predseda senátu: JUDr. Erika Madarászová – riadiaci, JUDr. Sidónia Sládečková, JUDr. Soňa Zmeková. Členovia senátu: JUDr. Erika Madarászová, JUDr. Sidónia Sládečková, JUDr. Soňa Zmeková.“

Podľa § 16 ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých predpisov ak má v senáte viac sudcov funkciu predsedu senátu, určí predsedu senátu, ktorý riadi a organizuje činnosť senátu, rozvrh práce... V senáte „7CoPr“ majú všetky tri členky senátu funkciu predsedníčky senátu. Rozvrh práce určuje, že riadiacou predsedníčkou senátu, ktorá riadi a organizuje činnosť senátu, je JUDr. Erika Madarászová.

39. Ústavným súdom zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že vo veci sťažovateľky vedenej krajským súdom pod sp. zn. 7 CoPr 5/2014 konal 30. apríla 2015 zákonný senát v zákonnom zložení, a teda k porušeniu základného práva na zákonného sudcu, resp. nebyť odňatý zákonnému sudcovi, nedošlo.

Sťažnosť sťažovateľky vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy postupom krajského súdu sp. zn. 7 CoPr 5/2014 z 30. apríla 2015 ústavný súd odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľky podľa čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 7 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 3, čl. 36 a čl. 48 ods. 2 ústavy rozhodnutím krajského súdu sp. zn. 7 CoPr 5/2014 z 30. apríla 2015

40. Sťažovateľka označila v petite svojej sťažnosti aj porušenie základných práv podľa čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 7 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 3, čl. 36 a čl. 48 ods. 2 ústavy v odôvodnení však neuviedla, v čom malo porušenie uvedených práv spočívať, a nepredostrela žiadne argumenty, ktoré by mali porušenie označených práv odôvodňovať, keď sa obmedzila iba na citáciu znenia uvedených článkov ústavy. Z uvedeného vyplýva, že odôvodnenie sťažnosti sťažovateľky zjavne nezodpovedá, nekorešponduje navrhovanému petitu. Vzhľadom na uvedené sťažnosť v časti namietajúcej porušenie čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 7 ods. 2, čl. 20 ods. 1, čl. 35 ods. 3, čl. 36 a čl. 48 ods. 2 ústavy rozhodnutím krajského súdu

sp. zn. 7 CoPr 5/2014 z 30. apríla 2015 napĺňa predpoklady na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

41. Na doplnenie ústavný súd uvádza, že sťažovateľka, zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom, síce v odôvodnení svojej sťažnosti uviedla aj pochybenia v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 15 C 195/2005, v rámci vymedzenia petitu svojej sťažnosti však napadla iba rozsudok okresného súdu sp. zn. 12 Cpr 2/2012 z 2. júla 2014 a rozsudok krajského súdu sp. zn. 7 CoPr 5/2014 z 30. apríla 2015. Ústavný súd viazaný petitom sťažnosti preto namietané pochybenia okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 195/2005 považuje len za súčasť argumentácie sťažovateľky. Zároveň je potrebné poznamenať, že voči tomuto konaniu je sťažnosť bezpochyby oneskorene podaná. Zo sťažnosti vyplýva, že rozsudok vydaný v tomto konaní nadobudol právoplatnosť 28. júna 2011.

42. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky uplatnených v petite sťažnosti (zrušenie napadnutých rozsudkov, vrátenie veci na ďalšie konanie, priznanie finančného zadosťučinenia a úhrady trov konania, odklad vykonateľnosti).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júna 2016